

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 27. november 2024 blev i sag nr. 101583:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Danica Pension, Livsforsikringsaktieselskab
Bernstorffsgade 40
1577 København V

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har pensionsordning med dækning ved tab af erhvervsevne. I klageskema af 26/4 2024 har klageren bl.a. anført:

"Kort redegørelse for sagen

Pga. af smerter er jeg ikke i stand til at fortsætte på arbejdsmarkedet. Jeg søger derfor Seniorpension som jeg tildeles den 10/3 2023.

12.03 2023 søger jeg Danica om Tab erhvervsevne hvilket tildeles fra 1/4 2023

16.04.2023 Sender jeg brev til Danica med anmodning om udbetaling 3 år tilbage fra tildelings-tidspunkt da min erhvervsevne har været reduceret i mange år.

04.07.2023 Danica godkender og tildeler udbetaling af tab erhvervsevne fra 1/4 2023 - men ikke 3 år tilbage i tiden.

09.07.2023 Jeg fremsender brev Danica hvor jeg fastholder krav om udbetaling 3 år tilbage i tiden fra 1/4 2023.

10.11.2023 ringes jeg op af Danica (...) men vi snakker egentlig bare forbi hinanden.

22.11.2023 Jeg sender brev til Danica med dokumentation for min ugentlige arbejdstid og fastholder krav om udbetaling 3 år tilbage fra 1/4 2023.

01.03.24 Modtager brev fra Danica hvor de fastholder afslag om udbetaling 3 år tilbage.

Ankenævnet for Forsikring

2.

101583

Jeg har gennem mange år, før tildelt Seniorpension, gået til behandling og undersøgelser. Jeg har kopi af journaler herfra, som kan fremsendes hvis det ønskes.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Udbetaling af Tab erhvervsevne 3 år tilbage i tiden fra tildelingstidspunkt 1/4 2023."

Selskabet har den 6/6 2024 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Hvilken forsikring er der tale om?

Klager har siden den 1. oktober 1986 haft en privattegnet pensionsordning med forsikringsdækning ved tab af erhvervsevne. Ordningen administreres af Danica Pension under forsikringsnr. ...

Forsikringen yder dækning, hvis erhvervsevnen er nedsat i dækningsberettigende grad i en midlertidig eller længerevarende periode inden for hidtidige henholdsvis generelt erhverv som følge af sygdom eller ulykke.

Forsikringen giver ret til løbende udbetaling af den fulde årlige ydelse og præmiefritagelse ved et erhvervsevnetab på mindst to tredjedele (2/3).

Der er en karenperiode på tre måneder.

For ordningen gælder Danica Pensions almindelige forsikringsbetingelser nr. 110-78, hvor klager senest har fået tilsendt disse den 12. marts 2013. Dækningsoversigt og forsikringsbetingelserne vedlægges som bilag A.

Hvori består uenigheden?

Danica Pension har bevilget udbetaling ved tab af erhvervsevne og fritagelse for indbetaling (præmiefritagelse) med virkning fra den 1. april 2023, hvor klager ophørte som selvstændig erhvervsdrivende inden for [fysisk belastende branche] og overgik til seniorpension.

Klager mener, at hendes erhvervsevne har været nedsat i dækningsgivende grad siden 2017, hvorfor hun også gør et krav gældende på udbetaling ved tab af erhvervsevne og fritagelse for indbetaling med tilbagevirkende kraft. Grundet forældelse gør klager krav gældende på forsikringsydelse fra og med 13. marts 2020 svarende til de 3 år forud for hendes anmeldelse til Danica Pension.

Det er Danica Pensions opfattelse, at der først pr. 1. april 2023 var tilstrækkelig sikker dokumentation for, at klagers erhvervsevne var længerevarende nedsat udover karenperioden med to tredjedele og således i dækningsgivende grad.

Danica Pension fastholder derfor, at selskabet med rette har startet klagers løbende fulde udbetalinger og fritagelse for indbetalinger op pr. 1. april 2023.

Sagsfremstilling

Anmeldelse ved tab af erhvervsevne – bilag B

Den 13. marts 2023 modtog Danica Pension et udfyldt anmeldelsesskema fra klager.

Ankenævnet for Forsikring

3.

101583

Klager oplyste, at hun arbejdede på nedsat tid i sin selvstændig [virksomhed] på grund af slidgigt medførende krogede og smertende fingre samt smerter i ryg, skuldre og arme. Hun ville overgå til seniorpension den 1. april 2023.

I forhold til sin arbejdssevne, 1. sygedag og arbejdstid anførte klager følgende:

7.

Første sygedag?	Dato ??
-----------------	---------

8.

Er du fuldstændig uarbejdsdygtig og har du været det siden første sygedag?

Nej Ja Hvis nej (besvar spørgsmål 8a til 8d)

☒ ☐

8a. Udfyld antal timer du har arbejdet pr. uge eksklusiv frokost - alle uger du har arbejdet helt eller delvist

Udfyld med 0 timer de uger, hvor du har været fuldt sygemeldt

Kalenderuge	Antal timer pr. uge
sidste 3 år	ca 15

Journal fra [lægeklinik] fra 2015-2017 – bilag C

Den 11. november 2015 blev klager undersøgt på [klinik] for aflåsningstendens i venstre ringfinger (springfinger1) og slitage i højre tommelfingers grundled (artrose2). Klager beskrev smerter med behov for aflastende forbinding om leddet. Lægen noterede, at der ved objektiv undersøgelse kunne konstateret hævelse og ømhed. Der blev anlagt blokade ved ringfingeren og henvist til blokade under gennemlysning af tommelfingeren.

Den 11. december 2015 blev det noteret, at der ikke længere var springfinger på venstre ringfinger. Den højre tommelfingers rodled blev behandlet med blokade både den 11. december 2015 og den 12. februar 2016.

Den 29. april 2016 blev det noteret, at der var 'særdeles god effekt af den sidste blokadebehandling' i tommelfingeren. Der blev optaget røntgen, og forholdene blev beskrevet uden væsentlige ændringer siden 2013, bortset fra en let øget forskydning i rodledet. Lægeligt fandtes der ikke indikation for operation, og klagers forløb blev afsluttet.

Den 11. april 2017 var der opstået springfinger på klagers venstre langfinger, og klager fik anlagt blokade ved fingeren. Lægen tilføjede i journalen, at der var acceptable forhold omkring den højre tommelfingers rodled.

Den 2. maj 2017 oplyste klager, at hun havde haft god effekt af blokadebehandlingen svarende til langfingeren, men at hun nu oplevede gener fra den venstre tommelfinger.

Den 24. maj 2017 blev der beskrevet tilstand med dobbeltsidig tommelfingerslitage, hvor særligt det højre rodled fandtes med relativ svær artrose.

Journal fra [ortopædkirurgisk ambulatorium] fra 2017-2021 – bilag D

Den 13. november 2017 blev det noteret, at klagers udredning blev afsluttet med anlæggelse af en neopren-bandage på begge håndled (bilateralt).

Den 2. juli 2019 var der opstået springfinger svarende til den højre tommelfinger. Det blev noteret, at der ved objektiv undersøgelse var fundet ømhed, og at klager derudover beskrev belastningsudløste smerter, nogle gange hvilesmerter, men ingen natlige smerter. Lægen noterede, at der ikke var indikation for operativ behandling, førend der var mere vedvarende hvile- og natlige smerter. Klager blev anbefalet mere fast brug af smertestillende medicin, og der blev anlagt blokade.

Den 9. oktober 2019 var klager til kontrol, og det blev opsummerende noteret:

'Hun har rodledsartrose bilateralt og har haft springfinger på hø. side. Fik sidst en blokade for springfinger, og blokaden havde rigtig god effekt; hendes springfinger er nu væk. Har fortsat lidt smerter i sin rodled, men har egentlig haft fornemmelse af, at blokaden for springfinger også har hjulpet på hendes rodledsartrose.'

Klagers forløb blev herefter afsluttet med notat om, at hun efter behov tog Panodil og Ibumetin lidt mere fast, ligesom hun også efter behov brugte tape og neoprenbandage. D

Den 4. januar 2021 fik klager anlagt en blokade i den venstre tommelfingers rodled, da hun igen oplevede belastningsrelaterede smerter. Det blev noteret, at der hverken var hvile eller natlige smerter, og der blev ikke fundet behov for yderligere behandlinger eller kontroller.

Praktiserende læges journal – bilag E

Den 26. august 2020 var klager til konsultation efter en sygeperiode grundet smerter i det ene ben. Den praktiserende læge noterede, at det gik bedre med benet, og at klager nu ville raskmelde sig og, citat: '... forsøge at holde sig på reduceret timetal 25-30/uge'.

Den 3. december 2020 henviste den praktiserende læge klager til fornyet blokadebehandling, og hun fik anlagt blokade i den venstre tommelfingers rodled på [Ortopædkirurgisk ambulatorium] den 4. januar 2021 (sygehusnotatet er gennemgået ovenfor).

Den 12. december 2022 noterede den praktiserende læge, at klager havde henvendt sig omkring smerter i begge skuldre og nakke samt i højre side af brystet svarende til pectoralis minor-musklen. Ved undersøgelse fandt lægen bevaret god kraft. Klager angav smerteudløsning ved samtlige bevægelser i skuldermanchetten (rotator cuffen), og lægen henviste hende til træning af skuldrene under fysioterapeutisk vejledning.

Lægeattest LÆ145 – bilag F

Den 15. december 2022 udfyldte klagers praktiserende læge en lægeattest, LÆ145. Lægen noterede i attesten, at den var til brug for klagers ansøgning om seniorpension [vurdering i relation til hidtidige arbejde].

Lægen noterede, at klager igennem de sidste 19 år havde drevet et selvstændigt [firma], hvor hun gennem de senere år havde reduceret timetallet grundet dobbeltsidig håndledsartrose siden 2007. Det aktuelle timetal blev anført til 10 timer pr. uge.

Den helbredsmæssige årsag til ansøgningen blev af lægen anført til følgende: 'Den erhvervsevne-reducerende problematik er dobbeltsidig skulder-, nakkeågsproblematik inkl. rotator cuff problematik samt dobbeltsidig rodledsartrose og derudover slidgigt i samtlige ydre led på bg. [begge] hænder. Håndbelastende arbejde i ... branche i forhold til alle aktiviteter.'

Lægen beskrev alle yderligere helbredstilstande som velbehandlede.

Under beskrivelsen af klagers funktionsevne blev det noteret, at klager ikke længere kunne vride en karklud helt tør længere, og at hun måtte hvile sig med varmepude efter en normal arbejdsdag. Lægen vurderede, at der var 'klassisk triose triade' i både hænder-, skulder-, nakke og arme med igangsætningssmerter om morgenen og forværring ved længerevarende aktivitet.

Under prognose noterede lægen, at der måtte forventes yderligere forværring, hvis klager fortsatte med at være beskæftiget i samme branche.

Seniorpensionssag – bilag G

Ansøgning

Der foreligger en udateret ansøgning om seniorpension, hvori der dog både refereres til indholdet af LÆ145 fra den 15. december 2022 og henvises til en svarfrist den 24. januar 2023. Det må derfor lægges til grund, at attesten er udfyldt på et tidspunkt mellem den 15. december 2022 og den 24. januar 2023.

Det fremgår af attesten, at klager var butiksuddannet, men at hun havde drevet selvstændig [virksomhed] igennem 19 år, hvor hun tilbød ... Klager oplyste, at der ikke var andre ansatte end hende selv.

Klager oplyste, at hun typisk fik de [opgaver], som ... ikke varetog, og at hun derfor udførte de hårdeste opgaver, der krævede en rigtig god fysik. Klager oplyste også, at det var smerterne i hendes fingre, arme og skulder, som generede hende mest, og at alle hendes opgaver i firmaet var håndbelastende.

Klager oplyste, at hendes mand tjente godt, og at hun derfor havde haft mulighed for på egen regning at nedsætte sin arbejdstid og opsiges de kunder, som havde de allerhårdeste opgaver. Nedgangen i tid blev oplyst til at være sket gradvist gennem de seneste 6 år.

Klager oplyste, at hun ikke havde været sygemeldt, og at hendes ugentlige arbejdstid var 10 t/uge.

I attesten er det dog også refereret, at klager oplyste at arbejde maks. 3 timer ad gangen skiftevis 3 dage den ene uge og 4 dage den næste [= 9-12 t/uge].

Bevilling

Ved brev af 10. marts 2023 blev klager bevilget seniorpension pr. 1. april 2023, idet hendes arbejdssevne blev vurderet nedsat til højst 15 timer om ugen i hendes seneste job.

Ændring af den tidligere ansøgning om Tab af Erhvervsevne – bilag H

Den 16. april 2023 sendte klager et brev benævnt 'Tillæg til ansøgning om udbetaling af tab af erhvervsevne' til Danica Pension.

I brevet ændrede klager sin oplyste arbejdstid fra 15 timer pr. uge til 10 timer pr. uge, og hun bad om at få udbetalt forsikringsydelse med tilbagevirkende kraft fra og med 2017.

Klager henviste til sine årsopgørelser og anførte, at disse afspejlede en helbredsudløst indkomstnedgang i [virksomheden] siden 2017.

Økonomiske oplysninger – bilag I

Danica Pension har modtaget klagers årsopgørelser fra 2016-2022. Disse fremlægges samlet som bilag I.

Af årsopgørelserne ses klagers indberettede årlige indkomst (før AM-bidrag) således:

År	Overskud virksomhed (for AMB)	Supplerende lønindkomst	Klagers samlede årlige indtægt
2016	202.292	0	202.292
2017	180.332	0	180.332
2018	193.336	5.625	198.961
2019	101.079	6.993	108.072
2020	106.409	281	106.690
2021	111.354	0	111.354
2022	128.858	478	129.336

Danica Pension bemærker til brug for nærværende tvist, at årsopgørelserne ikke indeholder specifikationer, hverken for det fakturerede eller erlagte timetal.

Danica Pensions vurdering af tab af erhvervsevne

Ved afgørelse af 4. juli 2023 blev klager bevilget udbetaling ved tab af erhvervsevne og fritagelse for indbetaling fra den 1. april 2023 og længst til forsikringens udløb den 1. september 2026. Udbetalingsstart blev oplyst til at være fastsat til den dato, hvorfra klager dokumenteret var overgået fra at være selvstændig erhvervsdrivende til seniorpensionist, og at det forud herfor ikke var dokumenteret, at hun havde arbejdet under en tredjedel i tid. Afgørelsen vedlægges som bilag J.

Klager bad Danica Pension om at foretage en revurdering, hvor hun henviste til, at selvom hun i anmeldelsesskemaet fra den 13. marts 2023 havde oplyst, at hun havde arbejdet ca. 15 t/uge igennem de sidste 3 år, så havde hun den 16. april 2023 rettet dette til ca. 10 t/uge igennem de sidste 6 år. Klager anførte, at hendes time- og lønnedgang var helbredsmæssigt betinget. I klagen lavede hun også en skematisk opstilling, hvor hun beregnede sin gennemsnitlige arbejdstid pr. uge ud fra en fast timeløn på 300 kr. og årsopgørelsernes nettoindtægt i ... virksomheden. Klagen af 9. juli 2023 fremlægges som bilag K.

I forbindelse med revurderingen indhentede Danica Pension akter fra [kommune] i et forsøg på at få yderligere dokumentation for de beskrevne gigtgener og klagers arbejdstid. Danica Pension modtog de kommunale akter den 16. november 2023 og konstaterede, at klager hverken havde været sygemeldt eller gennemgået afklaring i relation til den anmeldte slidgigt og overgangen til seniorpension.

Ved afgørelse af 1. marts 2024 fastholdt Danica Pension sin oprindelige bevilling med virkning fra den 1. april 2023 og længst til forsikringens udløb den 1. september 2026. I afgørelsen blev det i øvrigt præciseret, at et eventuelt krav på ydelser, forfaldet mere end 3 år før anmeldelsen modtaget den 13. marts 2023, under alle omstændigheder havde været forældet.

Afgørelsen vedlægges som bilag L.

Klager var fortsat uenig i afgørelsen og indbragte herefter klage for Ankenævnet for Forsikring vedrørende krav på ydelser i perioden fra den 13. marts 2020 til den 1. april 2023.

Selskabets begrundelse for at fastholde bevilling pr. 1. april 2023

Ifølge sagens oplysninger (bilag B-G) har klager forladt arbejdsmarkedet ved overgang til seniorpension den 1. april 2023 med henvisning til belastningsudløste smerter primært i hænder og fingre grundet diagnosticeret artrose/slitage. Fra december 2022 er der også journalomtalte smerter fra nakke-skulderåget. Det er ikke journalført, hvorvidt skuldergenerne er muskulære eller med årsag i artrose.

Artrose/slitage er en samlebetegnelse for en tilstand, hvor ledfunktionen påvirkes negativt på grund af nedbrydning af ledbrusken. Tilstanden udvikler sig typisk langsomt over tid, og med alderen opleves der ofte en gradvis forværring, hvor særligt evnen til at udføre fysisk belastende opgaver forringes. Artrose kan ikke helbredes, men udviklingen vil kunne forsinkes og smerterne lindres ved aflastning og/eller relevant behandling, f.eks. med smertestillende medicin, aflastende bandagering og blokader.

Det er på denne baggrund selskabets opfattelse, at klagers tilstand med artrose er kronisk, men langsomt fremadskridende, uden at diagnosen i sig selv udsiger noget om, hvornår hendes gener har været vedvarende arbejdshindrende svarende til et erhvervsevnetab på 2/3.

Ud fra betingelserne i forsikringsaftalen skal den forsikringsmæssige vurdering af et erhvervsevnetab finde sted med udgangspunkt i lægelige oplysninger. Det skal være lægeligt dokumenteret, at forsikrede på grund af helbredsmæssige forhold er ude af stand til at varetage et arbejde på mindst en tredjedel tid (tjemæssigt svarende til 12,5 t/uge). Dette henholdsvis inden for hidtidigt erhverv og inden for alle erhverv på det brede arbejdsmarked, jf. forsikringsbetingelserne i bilag A.

Det er den, der rejser et krav, der skal bevise, at kravet er omfattet af forsikringsdækningen. Det betyder, at det er klager, der bærer bevisbyrden for, at hendes erhvervsevne har været nedsat på grund af sygdom i hele perioden og i en sådan grad, at hun også har ret til forsikringsdækning fra den 13. marts 2020 til den 1. april 2023.

De tidsnære lægelige journaler

Selskabet har modtaget klagers journaler fra både sygehus og egen læge vedrørende perioden 2015-2022 (bilag C, D og E). Det er først fra 2017, at klager gør gældende, at hendes artrose-symptomer skulle have haft et omfang, der vedvarende forhindrede hende i at arbejde selv en tredjedel tid (bilag C, D og E sammenholdt med bilag H).

Selskabet lægger vægt på, at det ifølge journalnotaterne i bilag C, D og E er dokumenteret, at klager har haft konsultationer grundet artrose-gener henholdsvis 2 x i 2015, 2 x i 2016, 4 x i 2017, 0 x i 2018, 2 x i 2019, 1 x i 2020, 1 x i 2021 og 2 x i 2022.

Ud fra det dokumenterede ses klager således ikke at have haft et større lægebehov/flere gener i 2018-2022, end hun havde i 2015-2016, hvor hun positivt angiver, at hendes erhvervsevne ikke var helbredsmæssigt nedsat. Der har været mindre udsving i lægesøgningen i 2017 og 2018, men kun med henholdsvis 4 og derefter 0 konsultationer over et helt år.

Selskabet lægger endvidere vægt på, at lægejournalerne dokumenterer, at klagers artrosesymptomer i hele perioden fra 2017-2022, var begrænset til belastningsudløste smerter i bestemte fingerled samt forbigående tilfælde af aflåsning/springfinger (bilag C og D).

Selskabet lægger også vægt på, at lægejournalerne dokumenterer, at klager hver gang responderede positivt med symptomreduktion på den konservative artrose-behandling med henholdsvis blokader, aflastende bandage og anbefaling om brug af mild smertestillende håndkøbsmedicin ved behov (bilag C og D).

Samlet er det derfor Danica Pensions opfattelse, at de tidsnære lægelige oplysninger fra 2015-2022 ikke understøtter et helbredsbetingset erhvervsevnetab på 2/3 siden 2017 (eller 2020), fordi dét der er dokumenteret er:

- en begrænset lægesøgning med typisk 1-2 henvendelse om året
- relativt begrænsede symptomer/forbigående opblussen, og
- lægelig beskrivelse af god effekt på lavintensiv (konservativ) behandling.

Manglende belysning af erhvervsevnen

I klagers tilfælde bliver erhvervsevne-vurderingen yderligere kompliceret af, at klager hverken har været sygemeldt eller i kommunal afklaring, fordi hun – ifølge klagers egne oplysninger – for egen regning har nedreguleret sin arbejdstid og opsagt kunder, når hun selv fandt behov for det (bilag G).

I henhold til klagers forsikringsaftale, er det ikke tilstrækkeligt til at berettige til udbetaling, at helbredet har været en medvirkende årsag til en beslutning om at reducere arbejdstiden og/eller fravælge bestemte arbejdsopgaver i hidtidige beskæftigelse. Det er et krav, at det er helbredet i sig selv, der forhindrer den forsikrede i at kunne arbejde over en tredjedel tid selv under iagttagelse af relevante skånehensyn, jf. bilag A.

Selskabet lægger vægt på, at klager, helt frem til sin seniorpension pr. 1. april 2023, har fastholdt samme beskæftigelse, som er oplyst til primært hårde og håndbelastende [opgaver] i egen enkeltmandsvirksomhed, jf. bilag F og G.

Det betyder, at klagers erhvervsevne ikke er belyst igennem afklarende tiltag med relevante skånehensyn. Dette forhold taler således også for, at de længerevarende forsikringsydelse tidligst kan bevilges fra tidspunktet, hvor klager forlod arbejdsmarkedet, det vil sige den 1. april 2023.

Den faktiske arbejdstid

I forhold til klagers faktiske arbejdstid i det ikke-hensyntagende ... arbejde, er det uklart, hvornår og med hvor meget klager havde reduceret sin arbejdstid forud for overgangen til seniorpension, fordi der er divergerende oplysninger herom:

- Oplyst før ansøgning om ydelser: 25-30 t/uge fra august 2020, jf. bilag E.
- Oplyst ved ansøgning om forsikringsydelse: først oplyste klager 15 t/uge i de sidste 3 år [dvs. siden starten af 2020], og dernæst ændret det til 10 t/uge siden 2017 jf. henholdsvis bilag B og bilag H.
- Oplyst ved ansøgning om seniorpension: i slutningen af 2022/2023 er der først oplyst fast 10 t/uge efter gradvis reduktion gennem de senere år, og i det efterfølgende ansøgningsskema er der oplyst både 10 t/uge, men også en udspecificeret arbejdstid med ugentligt skift mellem 9 og 12 t/uge efter gradvis reduktion gennem de seneste 6 år, jf. henholdsvis bilag F og bilag G.

Sammenfattende må selskabet konstatere, at klager i sine ansøgninger fra 2022/2023, har afgivet oplysninger om sin ugentlige arbejdstid i egen virksomhed, der varierer fra fast 15 timer, fast 10 timer og skiftevis 9-12 timer pr. uge. I forhold til starttidspunktet har oplysningerne varieret fra at have været siden starten af 2020, til noget mere uspecifikt og gradvist over en periode mellem 6 år og de senere år, og senest oplyst til fast nedgang i tid fra og med 2017.

Selskabet må videre konstatere, at uanset hvilket tidspunkt og timetal, der tages udgangspunkt i fra klagers ydelsesansøgninger, stemmer intet af det oplyste overens med journalnotatet fra den 26. august 2020, hvor klager bliver refereret for, at hun vil forsøge at holde sig på reduceret tid med 25-30 timer pr. uge.

Det er selskabets opfattelse, at journalnotatet, som er optaget i umiddelbar forbindelse med at klager arbejdede de oplyste timer, må tillægges en større bevismæssig værdi end de senere divergerende oplysninger ud fra klagers egen erindring herom og afgivet til brug for ansøgning om udbetaling af forskellige ydelser.

Derudover er det selskabets opfattelse, at det helt overordnet er klager, som kravstiller, der må bære risikoen for den bevismæssige usikkerhed omkring såvel de faktisk erlagte arbejdstimer og tidspunkt for timenedgang.

Når klagers egne oplysninger således er forbundet med en betydelig usikkerhed, og de lægelige oplysninger fra 2017-2022 heller ikke understøtter et erhvervsevnetab på mindst 2/3 i en længere periode ud over karens, fastholder selskabet, at der tidligst kan bevilges løbende forsikringsydelser fra den 1. april 2024, hvor klager dokumenteret ophørte som selvstændig erhvervsdrivende og overgik til seniorpension med årsag i forringet helbredsmæssig formåen.

Årsopgørelser

I sit brev af 9. juli 2023 har klager yderligere gjort gældende, at der må sættes lighedstegn mellem hendes helbredsmæssige erhvervsevne og indtægten oplyst i hendes årsopgørelser (bilag I og K).

Danica Pension bestrider denne påstand.

Dels er indtægten i årsopgørelserne kun de fakturerede timer. Det betyder, at indtægten ikke afspejler den arbejdstid og -evne, der er forbrugt i forbindelse med alt det øvrige arbejde med driften såsom indkøb, forberedelse, tilbud og aftaleindgåelse mv., som også er nødvendigt for at drive en enkeltmandsvirksomhed med ...

Dels kan indtægten i et selskab påvirkes af meget andet end den helbredsmæssige evne til at arbejde:

For det første har indtægtsårene 2020, 2021 og 2022 været generelt betegnet som 'kriseår' grundet covid-19 og de gentagne nedlukninger af samfundet, herunder med krav om færrest mulige kontakter uden for ens såkaldte 'Corona-boble'. Henset til klagers beskæftigelse ... , må det være rimeligt at antage, at Corona-restriktionerne har haft en mærkbar betydning for omsætningen i klagers virksomhed. At Corona-krisen har spillet ind, understøttes også af, at årsopgørelserne viser en langsomt stigende tendens i virksomhedens indtægter i årene efter 2020. Derudover har klager selv oplyst, at hun og ægtefællen har haft økonomi til, at hun selv har kunnet nedsætte sin

arbejdstid ved behov. Det er derfor ikke til at gennemskue ud fra de rene tal, om andre forhold end eget helbred også har spillet ind, f.eks. forhold som alder, motivation, hjemlige forhold og ønsker osv.

Selskabet bemærker også, at der i årsopgørelserne figurerer indtægt fra et andet indtægtsgivende arbejde end klagers eget ... firma. Klager ses ikke at have medregnet indtægt og timer herfra i sin egen skematisk opstillede beregning. Denne anden ansættelse udgør også et usikkerhedsmoment i vurderingen af klagers faktiske funktions- og indtjeningsevne i årene forud for 2023.

Konklusion

Det er Danica Pensions samlede opfattelse, at der er en høj grad af usikkerhed omkring såvel klagers helbredsmæssige erhvervsevne som faktisk erlagte arbejdstid i perioden fra 2017-2022, og at det først pr. 1. april 2023 var tilstrækkeligt sikkert dokumenteret, at klager ikke længere drev selvstændig virksomhed og hendes erhvervsevne kunne betragtes som generelt og varigt nedsat med to tredjedele.

Danica Pension fastholder derfor, at selskabet med rette har startet klagers løbende fulde udbetalinger og fritagelse for indbetalinger op pr. 1. april 2023."

Klageren har i brev af 10/7 2024 til nævnet bl.a. anført:

"Generelt føler jeg mig væsentligt bestyrket i min sag når det kræver 14 siders forklaring fra Danica at afvise min ansøgning.

Som jeg ser det er det springende punkt hvor mange timer min arbejdssevne har været i perioden 04/2020 til 04/2023.

Her har der i forskellige journaler og dokumenter været angivet forskellige timetal pr. uge.

Da jeg har drevet selvstændig virksomhed, foreligger der ikke nogen lønsedler med angivelse af ugentlige arbejdstimer i den ansøgte periode. Som dokumentation for mine arbejdstimer har jeg derfor lavet nedenstående opstilling som også er angivet i bilag 09.07.23 tillæg 2 – brev Danica

Regnskabsår	Årsindkomst	Timeløn	Timer pr år	Arbejdsuger	Timer/uge
2022	129.000	300	430	47	9,1
2021	111.000	300	370	47	7,9
2020	106.000	300	353	47	7,5
2019	153.000	300	510	47	10,9
2018	198.000	300	660	47	14,0
2017	180.000	300	600	47	12,8

Af ovenstående tabel fremgår det med tydelighed at min ugentlige arbejdstid i har ligget under 1/3 af en normal fuldtids arbejdsuge på 37 timer. Jeg synes også de fremsendte journaler omkring mit helbred understøtter at min arbejdssevne ikke har været til mere.

Som tillæg til ovennævnte kan oplyses, at ud af årsindkomsten i 2019 på kr. 153.000 udgør udbetaling af sygedagpenge som følge af nedsat arbejdssevne kr. 45.646. (se årsopgørelse for 2019 – bilag I) Dette synes jeg understøtter min sag yderligere.

Ankenævnet for Forsikring

11.

101583

Jeg har de seneste år af mit arbejdsliv tilpasset mit arbejde efter hvor meget min fysik har tilladt.

Det har altid været mit mål at bidrage til samfundet med de ressourcer uden at ligge samfundet til last.

Efter tilkendelse af Seniorpension i april 2023, blev jeg opmærksom på min Tab af Erhvervsevne forsikring hos Danica, som jeg har indbetalt til igennem mange år. Dette blev tildelt fra Danica ligeledes med virkning fra april 2023.

Efterfølgende har jeg søgt om udbetaling 3 år tilbage, da det er min påstand, at min arbejdsevne har været under 1/3 flere år tilbage og som minimum 3 år tilbage."

Selskabet har i brev af 1/8 2024 til nævnet bl.a. anført:

"Klager har i det hele gentaget sin tidligere påstand, herunder fremhævet sin skematisk opstillede timeberegning ud fra den skattereducerede indtægt i [virksomheden]. Selskabet har allerede kommenteret herpå i sit ankesvar af 6. juni 2024, hvortil der henvises.

Klager har ikke fremlagt ny dokumentation, der kan understøtte hendes påstand.

Klagers supplerende bemærkning om, at hun har modtaget kommunal ydelse i form af sygedagpenge i en periode i 2019, dokumenterer ikke, at hendes erhvervsevne har været varigt helbredsæssigt nedsat med to tredjedele forud for den 1. april 2023.

Selskabet fastholder, at det tidligst dokumenterede tidspunkt for et sikkert vedvarende erhvervsevnetab på to tredjedele er pr. 1. april 2023, hvorfra selskabet også har startet de løbende udbetalinger op, jf. afgørelse fremlagt i bilag J."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen, hvoraf nogle gengives nedenfor. Af journal fra lægeklinik fremgår bl.a.:

"11.11.2015

...

Henvist fra egen læge med rodledsartrose sv.t. tomlens rodled på højre side, og springfinger sv.t. venstre 4. finger.

Pt. har tidligere været set for samme, fik i januar 2014 anlagt blokade sv.t. tomlens rodled med god effekt.

Havde effekt af blokaden i godt 1 år, men er nu tiltagende generet af smerter og går med forbinding omkring leddet for at aflaste.

Har samtidig udviklet klassisk springfinger sv.t. venstre 4. finger, er tidligere opereret for samme på højre side.

...

29.04.2016

...

Der har været særdeles god effekt af den sidste blokadebehandling sv.t. tomlens rodled på højre side.

Rtg. d.d. viser sammenholdt med rtg. fra 2013 let øget subluksation i CMC1-leddet, men ellers ingen væsentlig ændring i de 2 optagelser.

...

11.04.2017

...

Pt. er kendt med rodledsartrose på højre side, hvor der er behandlet med blokade. Har acceptable forhold svarende til tommelens rodled på højre side, men har udviklet tenosynovit svarende til venstre hånds 3. finger.

...

Pt. har udviklet springfinger svarende til venstre hånds 3. finger."

Af journal fra sygehus – ortopædkirurgisk ambulatorium fremgår bl.a.:

"13.11.2017

...

Patienten kan fortælle, at hun gennem 8-10 år har haft smerter i hendes rodled. Hun har fået blokader igennem flere år. I starten virkede de ½ års tid, nu er de nede og virke et par måneder før smerterne recidiverer. Smerterne er belastningsrelaterede. Der er ikke nogen natlige smerter og ingen hvilesmerter.

...

Objektivt:

Ekstremiteter: Der er tydelig hævelse hen over rodleddet. Ingen ømhed op over 1. kulisse. Uøm ved Finkelsteins test. Uøm svarende til STT-leddet. Øm svarende til rodleddet. Krepiterer lidt, når man bevæger i leddet. Uøm svarende til MCP- og IPled.

...

09.10.2019

...

Hun har rodledsartrose bilateralt og har haft springfinger på hø. side. Fik sidst en blokade for springfinger, og blokaden havde rigtig god effekt; hendes springfinger er nu væk.

Har fortsat lidt smerter i sine rodled, men har egentlig haft fornemmelse af, at blokaden for springfinger også har hjulpet på hendes rodledsartrose.

...

04.01.2021

...

Aktionsdiagnose

DM181 Primær enkeltsidig artrose i tommelfingers rodled.

...

Pt. kan dog fortælle, at det er hendes venstre tommelfinger, som hun har ondt i, vi kender hende i vores regi for rodledsartrose og springfinger.

Har ikke gener af springfingeren aktuelt, men har ondt i rodleddet på venstre 1. finger. Belastningsrelaterede smerter. Ingen hvile eller natlige smerter. Hun har tidligere haft god effekt af blokade, og vil gerne have dette igen.

Objektivt:

Ekstremiteter: Der er hævelse henover rodleddet. Udtalt ømhed ved palpation her. Ingen ømhed over STT-leddet. Ingen ømhed over 1. kulisse. Finkelstein test er negativ. Ingen ømhed omkring MCP- eller IP-led. Ingen øm hævelse volart ved MCP-leddet. Således ingen tegn til springfinger i dag."

Af journal fra egen læge fremgår bl.a.:

"26-08-2020

...

har det bedre - raskmelder sig- vil forsøge at holde sig på reduceret timetal 25-30/uge

...

03-12-2020

...

forværring i h.s. håndartrose + springfinger- tidl god effekt af blokade beh- genhenv iht til uk

...

19-04-2022

...

1. Gn 4 uger smerter i lysken på ve side. Forværres ved løb mm.

obj. ve hofte med nat fleksion/ekstension, abduktion/adduktion og rotation. Isometrisk hoftefleksion og abduktion fremkalder smerter i nedre del af mave/lyske. Ved palpation er der ømhed omkring iliopsoas.

abdomen: som anført ømhed omkring iliopsoas, ellers i.a

Vurdering: dybe hoftebøjere er overanstrengt. Info ad øvelser.

...

12-12-2022

...

Fysioterapihenvisning

...

Smerter svarende til pectoralis minor, ligeledes skulder-, nakkeågsmerter og rotator cuff smerter. Smerter svarer til samtlige bevægelser i rotator cuffen bilat., men med god kraft. I hø. axil er der ømhed af pectoralis minor, ikke nogen palpabel udfyldning. Henvises til fys. mhp. rotator cuff problematik bilat."

Af LÆ145 af 15/12 2022 fremgår bl.a.:

"[Klageren] har de sidste [over 10 år] haft selvstændigt ... firma. Har reduceret timeantallet gennem de senere år og har også været på randen til pensionsansøgning tidligere. Årsagen til den nedsatte arbejdsevne er dobbeltsidig håndledsartrose siden 2007, hvor hun gentagne gange er fulgt ved håndkirurger mhp. Ortose og blokade. Har åben invitation til rodledsalloplastik men har afstået fra det indtil. Anvender p.n. smertestillende i form af panodil og ibumetin. Desuden dobbeltsidig skulder- nakkeågsmerter, som hun gennem flere år har fået behandling for hos fys og massør. Timetallet er aktuelt 10 timer/uge.

....

Den erhvervsevnereducerende problematik er dobbeltsidig rodledsartrose og derudover slidgigt i samtlige ydre led på bg. Hænder. Håndbelastende arbejde i [branche] i forhold til alle aktiviteter. Der kan således ikke ydes relevante skånehensyn ud over timetalsreduktion. På nuværende aktivitetsniveau er der fortsat smerter efter en alm. Arbejdsdag på reduceret niveau, hvor hun må hvile.

...

2. Objektiv undersøgelse ...

...

Ad skulder- nakkeåg er der ømhed ved bevægelse. Der er smertesvar i alle bevægeretninger, sv.t rotatorcuffen bilat. Hænderne ses med slidgigtsforandringer i samtlige DIP led bilat. Og der er permanent optapening af bg. Rodled. Anvender også ortose.

Der er nedsat kraft ved håndtryk af let til moderat grad, betinget af artrosen.

Ellers god AT, ET normal.

...

3. Diagnoser

...

Rodledsartrose bilat – slidgigtsforandringer i 1. fingers rodled.

Polyartrose bilat i DIP led – slidgigtsforandringer i samtlige ydre fingerled.

Rotator cuff problematik bilat – dobbeltsidige smerter udgående fra skulderkorsettets muskelgruppe.

...

4. Behandlingsmuligheder

De medicinske tilstande er velbehandlet.

Ad rodledsartrosen kan der tilbydes alloplastik, dette ønskes ikke på nuværende.

Ad den dobbeltsidige artrose i DIP-led er der ikke behandlingsmuligheder ud over aflastning og smertestillende.

Ad skulder-, nakkeågssmerter kan der gives manuel behandling med fys, som hun fortsat går til og har fået fornyet henvisning til i dag. Herudover smertestillende, som tages ved behov.

...

5. Beskrivelse af funktionsevnen

...

På reduceret timeantal er der fortsat igangsætningssmerter om morgenen og forværring ved længerevarende aktivitet, således klassisk triose triade i både hænder, skulder-, nakkeåg og OE bilat. Kan ikke vride en karklud helt tør længere. Må hvile sig efter normal arbejdsdag med varmepude. Anvender smertestillende forud for fritidsaktiviteter.

...

6. Prognose

...

Min vurdering er, at der ikke kan ydes skånehensyn ud over reduktion af timeantal, der allerede er betragteligt reduceret for at understøtte de pågældende lidelser."

Af klagerens anmeldelse ved tab af erhvervsevne af 12/3 2023 fremgår bl.a.:

"1. Hvad var dit erhverv (stilling) før du blev uarbejdsdygtig? ... Selvstændig erhvervsvirksomhed.

...

Hvad var din arbejdstid [jævnfør din kontrakt] før du blev uarbejdsdygtig? ... Deltid

...

Hvis deltid:

A) Arbejder du deltid grundet helbredsmæssige årsager+ ... Ja .. slidgigt, smerter i ryg og arme.

...

B) Fra hvilken dato gik du på deltid? Dato: ??

...

a. Hvornår mærkede du de første symptomer på sygdommen/lidelsen? Ca. 10 år siden

...

5.

Ankenævnet for Forsikring

15.

101583

a) beskriv de helbredsmaessige gener, din tilstand/sygdom giver dig: Krogede fingre, smerter i skuldre, arme, fingre.

...

7.

Første sygedag?	Dato ??
-----------------	---------

..

8.

Er du fuldstændig uarbejdsdygtig og har du været det siden første sygedag?

Nej Ja Hvis nej (besvar spørgsmål 8a til 8d)

☒ ☐

8. Udfyld antal timer du har arbejdet pr. uge eksklusiv frokost - alle uger du har arbejdet helt eller delvist

Udfyld med 0 timer de uger, hvor du har været fuldt sygemeldt

Kalenderuge	Antal timer pr. uge
sidste 3 år	ca 15

...

14.

a) modtager du/din arbejdsgiver eller har du/din arbejdsgiver modtaget sygedagpenge fra det offentlige? ... Ja ... i 2021

...

16.

A) Er der rejst sag om offentlig førtidspension? ... Ja ... Tildelt seniorpension."

Af klagerens brev af 16/4 2023 fremgår bl.a.:

"Efter mange år som ... har jeg drevet selvstændig virksomhed siden 2003 ... Der har ikke været ansatte i virksomheden.

...

Med baggrund i mit helbred har jeg siden 2017 arbejdet på meget nedsat tid – 10 timer pr uge. Dette fremgår også af fremsendte årsopgørelser, hvor der er væsentligt indtægtsnedgang fra 2017 og frem.

I forbindelse med bevilget seniorpension fra 1. april 2023, bliver jeg opmærksom på min forsikring hos jer (Tab erhvervsevne) og ansøger om udbetaling af denne."

Af selskabets afgørelse af 4/7 2023 fremgår bl.a.:

"Jeg har fået anmeldelse og lægeakter.

Din forsikring hos os dækker dig ved tab af erhvervsevne, hvis din generelle erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller mindre. Når vi foretager denne vurdering, skal vi både vurdere dit helbred og din indtjeningssevne.

Vi har noteret, at du har været selvstændig indenfor [fysisk arbejde], men i de seneste år har du løbende nedsat dit timetal. Senest arbejdede du ca. 15 timer ugentligt, frem til overgang til seniorpension fra 1. april 2023. Du har derfor ikke arbejdet under 1/3 frem til 1. april 2023.

Vi har derfor ikke forholdt os til din indtjeningssevne eller helbredsforhold, før denne dato.

Vi har vurderet, at du har ret til fritagelse for indbetaling (præmiefritagelse) og udbetaling ved tab af erhvervsevne fra den 1. april 2023 hvor du overgår til seniorpension, og længst til den 1. september 2026, hvor din forsikring ophører."

Af selskabets fastholdelse af 1/3 2024 fremgår bl.a.:

"Din forsikring hos os dækker dig mod tab af erhvervsevne, hvis din generelle erhvervsevne, det vil sige din erhvervsevne i et bredt udsnit af erhverv, er nedsat med en tredjedel eller mindre.

Din helbredstilstand har været tilstrækkelig stabil gennem flere år til, så vi kan vurdere, om dit erhvervsevnetab er længerevarende fra du anmeldte tilbage i marts 2023. Det vil sige, om du efter vores vurdering har mulighed for at vende tilbage til arbejdsmarkedet i et bredere perspektiv. For dig betyder det, at vurderingen ikke er begrænset til, om du kan arbejde som selvstændig med ..., men i stedet er en generel vurdering af din erhvervsevne i alle erhverv.

...

Begrundelse for vores vurdering

Vurderingen af din erhvervsevne er foretaget på baggrund af de lægelige oplysninger. Det skal være lægeligt dokumenteret, at du på grund af helbredsmæssige forhold er ude af stand til at varetage et arbejde på mindst en tredjedel tid inden for alle erhverv. Vi vurderer nemlig at, din helbredstilstand har været stabil gennem flere år, men med forværring over tid. Derfor skal vi foretage en generel vurdering i forhold til det brede arbejdsmarked og ikke i forhold til din tidligere jobfunktion.

Vi vurderer, at der foreligger tilstrækkelig og relevant dokumentation for, at din erhvervsevne helbredsmæssigt ikke var generelt nedsat med en tredjedel før 2023.

Du har arbejdet med [fysisk arbejde] gennem mange år, og du har været udfordret med dine fingre/hænder, hvor du er behandlet med blokader startende helt tilbage i 2016. Der har ikke været foretaget kirurgisk indgreb."

Af ansøgning om seniorpension fremgår bl.a.:

"Er borger aktuelt i beskæftigelse* ... Ja

...

Hvis ja, skal det oplyses, hvor mange timer borger er beskæftiget ... Antal timer 10

...

Har kommunen foretaget vurderinger i forhold til at fastslå borgers seneste job ... Nej

...

2B oplysninger om borgers seneste job (selvstændig)

...

Hun har altid kun været sig selv, ingen ansatte. ... Hun har reduceret timetallet gennem de seneste 6 år og har også været på randen til pensionsansøgning. De sidste 2 år har timetallet været meget lavt, og hun arbejder nu kun 10 timer om ugen.

...

[Klageren] har typisk lavet de [opgaver], som ..., det vil sige, at alle opgaver har været hårde fysiske. [Klageren] fortæller, at det er smerterne i fingre, arme og skulder, som generer hende mest. Hun har fået flere blokader og været på smerteklinik og går til massage.

De sidste par år har [klageren] kun været i stand til at arbejde 10 timer ugentligt grundet sit fysisk helbred. Alle 10 timer er fysiske timer med praktiske opgaver. En gang om måneden skriver [klageren] regninger og angiver det tager 30 min.

...

Har opsagt kunder som havde de allerhårdeste opgaver - eks. en kunde som havde arbejde 7 timer hvilket er for meget. Nu arbejder [klageren] maks 3 timer. Over 2 ugers periode er [klageren] på arbejde 3 dage den ene uge og 4 dage den uge og maks. 3 timer af gangen.

...

3. Relevante helbredsoplysninger i forhold til seneste job

...

Begge tommelled er nedslidte og knoglerne skuer mod hinanden. [Klageren] er tilbudt stivgørende/implantager men det er ikke sikkert det bliver bedre hvorfor hun endnu ikke har taget imod. Gigt i samtlige knoer og skuldersmerter. Har tidligere fået blokade behandlinger af flere omgange.

...

Der er forventning om yderligere forværring ved fortsat beskæftigelse i [branchen]. Tilstanden vurderes varig og stationær uden yderligere behandlingsmuligheder, som kan bedre funktionsniveauet, udover de 10-11 timer om ugen.

...

[Klageren] har ikke været sygemeldt i forbindelse med nuværende ansøgning, hun har for egen regning nedsat sin arbejdstid. Der har således ikke været iværksat indsats fra kommunens side."

Det fremgår af forsikringsbetingelserne:

"Dækningsoversigt

...

Hvis du mister din erhvervsevne

Årlig udbetaling

Hvis din erhvervsevne bliver nedsat med mindst to tredjedele som følge af sygdom eller ulykke, udbetaler vi årligt 78.517 kr.

...

Før vi udbetaler dækning ved tab af erhvervsevne

Vi udbetaler dækningen ved tab af erhvervsevne, hvis følgende betingelser er opfyldt.

- Den forsikrede har enten midlertidigt eller længerevarende mistet sin erhvervsevne på grund af sygdom eller en ulykke. Du kan se, hvad forskellen er på et 'midlertidigt' og et 'længerevarende' tab af erhvervsevne i afsnittene 'Når den forsikrede har et midlertidigt tab af erhvervsevne' og 'Når den forsikrede har et længerevarende tab af erhvervsevne'.

- Tabet af erhvervsevne er så stort i hele karenperioden, at det efter karenperiodens udløb giver ret til en udbetaling - se dækningsoversigten. Karenperioden starter tidligst, når den forsikrede første gang behandles af en læge.

- Forsikringen er i kraft i hele karenperioden.

- Den forsikrede mister erhvervsevnen og er berettiget til at få udbetalt dækningen i perioden, fra dækningen træder i kraft, til den ophører - uanset årsagen.

...

Når den forsikrede har et midlertidigt tab af erhvervsevne

Et midlertidigt tab af erhvervsevnen vil sige, at den forsikrede ikke er i stand til at passe sit arbejde som hidtil i en periode. For at få udbetalt en dækning ved et midlertidigt tab af erhvervsevnen skal forsikrede være fuldstændig ude af stand til at passe sit nuværende arbejde.

Erhvervsevnen afgøres blandt andet på grundlag af en erklæring fra en læge, som vi vælger. Vi udbetaler kun dækning ved et midlertidigt tab af erhvervsevne, hvis den forsikrede har haft arbejde inden for det sidste år før den 1. sygedag - eller skadedagen, hvis tabet af erhvervsevnen skyldes en ulykke.

Udbetaling efter reglerne om midlertidigt tab af erhvervsevne

Udbetalingen starter, når den forsikredes erhvervsevne har været sat ned uafbrudt i det antal måneder, der står i dækningsoversigten (karensperioden). Vi udbetaler ikke en dækning efter reglerne om midlertidigt tab af erhvervsevne, når en af de følgende betingelser gør sig gældende.

- Den forsikrede kan igen passe sit arbejde.
- Det midlertidige tab af erhvervsevne har været halvandet år fra karensperiodens start.
- Vi vurderer, at tabet af erhvervsevne er længerevarende, og at udbetalingen kan fortsætte efter reglerne herfor.
- Dækningen ophører.

Vurdering af om tabet af erhvervsevne er længerevarende

Når vi skønner, at den forsikredes tilstand er blevet tilstrækkelig stabil, vurderer vi, om tabet af erhvervsevnen fremover skal betragtes som længerevarende. Det er en forudsætning, at den forsikrede fortsat er sygemeldt. På baggrund af helbredsoplysninger, herunder eventuelt en erklæring fra en læge, som vi vælger, vurderer vi, om erhvervsevnen længerevarende er sat så meget ned, at der ifølge dækningsoversigten er ret til udbetaling.

Imidlertid vurderer vi altid den forsikredes fremtidige erhvervsevne, når hans/hendes midlertidige tab af erhvervsevne har været halvandet år. Vi kan dog vælge at udskyde vurderingen i et begrænset tidsrum en eller flere gange. I så fald fortsætter udbetalingen efter reglerne om midlertidigt tab af erhvervsevne.

Selvom den forsikrede har fået tilkendt offentlig førtidspension eller har ret til et tilbud om fleksjob, kan han/hun ikke nødvendigvis få udbetalt dækningen ved tab af erhvervsevne. Det skyldes, at reglerne for at få førtidspension og fleksjob ikke er de samme som reglerne for, hvornår man har ret til udbetaling af dækningen.

Når den forsikrede har et længerevarende tab af erhvervsevne

Når vi vurderer, om tabet af erhvervsevnen fremover er længerevarende, laver vi en generel vurdering af den forsikredes erhvervsevne.

Først skønner vi, hvor meget den forsikrede kan tjene. Vi tager hensyn til den forsikredes tilstand, tidligere beskæftigelse og uddannelse - og om den forsikrede er egnet til en ny uddannelse, for eksempel ved omskoling, som kan påvirke den forsikredes indtjeningsmulighed.

Derefter sammenligner vi den skønnede indtægt med det, fuldt arbejdsdygtige personer med en tilsvarende uddannelse og alder tjener i samme del af landet. Viser sammenligningen, at den forsikrede efter vores skøn højst kan tjene 1/3 fremover af en almindelig indtægt for personer på

samme alder og med en tilsvarende uddannelse i den del af landet, er den forsikredes erhvervs-evne sat ned med 2/3.

Når vi laver vores skøn over indtægten

- vurderer vi ikke situationen på arbejdsmarkedet, og om den forsikrede vil blive i stand til at få et job med sin uddannelse

- medregner vi løn og offentlige ydelser samt tilskud, den forsikrede får som led i en beskæftigelsesordning, som for eksempel fleksjob. Det gælder både direkte og indirekte offentlige ydelser og tilskud, den forsikrede får for eksempel via sin arbejdsgiver.

Vi kan når som helst kræve, at den forsikrede dokumenterer, at betingelserne for udbetaling af dækningen er opfyldt. Retten til at få udbetalt efter reglerne om længerevarende tab af erhvervs-evne falder væk, hvis vi vurderer, at de nævnte forudsætninger ikke længere er til stede, eller når dækningen ophører."

Nævnet har fået forelagt årsopgørelser fra SKAT

Nævnet udtaler:

Klageren – som er født i 1950'erne – ansøgte den 13/3 2023 om forsikringsydelser ved erhvervsevnetab, grundet slidgigt i hænderne, samt smerter i skuldrene, ryg og arme. Klageren var selvstændig erhvervsdrivende med fysisk belastende arbejde indtil den 10/3 2023, hvor hun fik tilkendt seniorpension. Selskabet bevilligede udbetaling ved tab af erhvervsevne og præmie-fritagelse med virkning fra den 1/4 2023 på generelt grundlag. Selskabet har afvist at yde dækning forud for den 1/4 2023 med henvisning til, at det forud herfor ikke er dokumenteret, at klageren havde arbejdet under 1/3 i tid. Klageren ønsker forsikringsydelser fra og med den 1/4 2020, svarende til 3 år forud for selskabets tildeling af forsikringsydelser pr. 1. april 2023.

Klageren har anført, at hendes erhvervsevne har været reduceret i mange år, hvilket er dokumenteret ved hendes ugentlige arbejdstid i perioden. Klageren har anført, at hendes arbejdstid har været på under 1/3 af normal arbejdstid på 37 timer pr. uge, og at de lægelige journaler understøtter, at hendes arbejdssevne var nedsat. Klageren har anført, at hendes årsindkomst i 2019 var på 153.000 kr., hvoraf 45.646 kr. udgjorde sygedagpenge.

Selskabet har anført, at klageren oplyste i anmeldesskemaet, at hun de sidste 3 år havde arbejdet 15 timer om ugen. Selskabet har via kommunale akter kunne konstatere, at klageren hverken har været sygemeldt eller gennemgået afklaring i relation til den anmeldte slidgigt og overgangen til seniorpension. Selskabet har anført, at de lægelige oplysninger fra 2015-2022 ikke understøtter, at klageren havde et helbredsbetingset erhvervsevnetab på 2/3 fra 2020. Selskabet har anført, at klageren ifølge lægejournalen ikke havde et større lægebehov i 2018-2022 end i 2015-2016, hvor klageren har angivet, at hendes erhvervsevne ikke var helbredsmæssigt nedsat. Selskabet har anført, at lægejournalen dokumenterer, at klagerens gener fra 2017-2022 var begrænset til belastningsudløste smerter og forbigående aflåsning/springfinger, og at hun reagerede godt på konservativ behandling. Selskabet har anført, at klagerens erhvervsevne ikke er belyst gennem afklarende tiltag med relevante skånehensyn, hvilket taler for, at forsikringsydelse kan bevilges fra den 1/4 2023, hvor hun forlod arbejdsmarkedet. Selskabet har anført, at det er uklart hvornår og hvor meget klageren reducerede sin arbejdstid forud for overgang til seniorpension, idet der er divergerende oplysninger herom, ligesom der i perioden har været covid-restriktioner, der kan have påvirket mængden af opgaver hendes firma har løst. Selskabet har anført, at det dog fremgår af journalnotat af 26/8 2020, at hun forsøgte at holde sig på 25-30 timer pr. uge, og at dette journalnotat må tillægges større bevismæssig værdi end de senere divergerende oplysninger ud fra klagers egen erindring herom og afgivet til brug for ansøgning om udbetaling af forskellige ydelser.

Det fremgår af journal af 13/11 2017, at "Patienten kan fortælle, at hun gennem 8-10 år har haft smerter i hendes rodled. Hun har fået blokader igennem flere år. I starten virkede de ½ års tid, nu er de nede og virke et par måneder før smerterne recidiverer. Smerterne er belastningsrelaterede. Der er ikke nogen natlige smerter og ingen hvilesmerter".

Det fremgår af journal af 9/10 2019, at "Hun har rodledsartrose bilateralt og har haft springfinger på højre side. Fik sidst en blokade for springfinger, og blokaden havde rigtig god effekt; hendes springfinger er nu væk. Har fortsat lidt smerter i sine rodled, men har egentlig haft fornemmelse af, at blokaden for springfinger også har hjulpet på hendes rodledsartrose".

Det fremgår af journal af 26/8 2020, at klageren "har det bedre – raskmelder sig- vil forsøge at holde sig på reduceret timetal 25-30/uge".

Det fremgår af journal af 3/12 2020, at klageren havde "forværring i h.s. håndartrose + springfinger- tidl god effekt af blokade beh- genhenv iht til uk".

Det fremgår af journal af 4/1 2021, at "det er hendes venstre tommelfinger, som hun har ondt i, vi kender hende i vores regi for rodledsartrose og springfinger. Har ikke gener af springfingeren aktuelt, men har ondt i rodledet på venstre 1. finger. Belastningsrelaterede smerter. Ingen hvile eller natlige smerter. Hun har tidligere haft god effekt af blokade, og vil gerne have dette igen."

Det fremgår af henvisning til fysioterapeut af 12/12 2022: "Smerter svarende til pectoralis minor, ligeledes skulder-, nakkeåg smerter og rotator cuff smerter. Smerter svarer til samtlige bevægelser i rotator cuffen bilat., men med god kraft. I h. axil er der ømhed af pectoralis minor, ikke nogen palpabel udfyldning. Henvises til fys. mhp. rotator cuff problematik bilat".

Det fremgår af LÆ145 af 15/12 2022, at klageren "Har reduceret timeantallet gennem de senere år ... Årsagen til den nedsatte arbejdsevne er dobbeltsidig håndledsartrose siden 2007, hvor hun gentagne gange er fulgt ved håndkirurger mhp. Ortose og blokade. Har åben invitation til rodledsalloplastik men har afstået fra det indtil. Anvender p.n. smertestillende i form af panodil og ibumetin. Desuden dobbeltsidig skulder- nakkeågsmerter, som hun gennem flere år har fået behandling for hos fys og massør. Timetallet er aktuelt 10 timer/uge ... Ad skulder- nakkeåg er der ømhed ved bevægelse. Der er smertesvar i alle bevægeretninger, sv.t rotatorcuffen bilat. Hænderne ses med slidgigtforandringer i samtlige DIP led bilat. Og der er permanent optapning af bg. Rodled. Anvender også ortose. Der er nedsat kraft ved håndtryk af let til moderat grad, betinget af artrosen ... Ad rodledsartrosen kan der tilbydes alloplastik, dette ønskes ikke på nuværende. Ad den dobbeltsidige artrose i DIP-led er der ikke behandlingsmuligheder ud

over aflastning og smertestillende. Ad skulder-, nakkeågssmerter kan der gives manuel behandling med fys, som hun fortsat går til og har fået fornyet henvisning til i dag. Herudover smertestillende, som tages ved behov ... På reduceret timeantal er der fortsat igangsætningssmerter om morgenen og forværring ved længerevarende aktivitet, således klassisk triose triade i både hænder, skulder-, nakkeåg og OE bilat. Kan ikke vride en karklud helt tør længere. Må hvile sig efter normal arbejdsdag med varmepude. Anvender smertestillende forud for fritidsaktiviteter. ... 6. Prognose ... Min vurdering er, at der ikke kan ydes skånehensyn ud over reduktion af timeantal, der allerede er betragteligt reduceret for at understøtte de pågældende lidelser".

Det fremgår af klagerens anmeldelse ved tab af erhvervsevne af 12/3 2023: "Hvad var din arbejdstid [jævnfør din kontrakt] før du blev uarbejdsdygtig? ... Deltid ... A) Arbejder du deltid grundet helbredsmæssige årsager+ ... Ja .. slidgigt, smerter i ryg og arme. ... a. Hvornår mærkede du de første symptomer på sygdommen/lidelsen? Ca. 10 år siden ... 5. a) beskriv de helbredsmæssige gener, din tilstand/sygdom giver dig: Krogede fingre, smerter i skuldre, arme, fingre ... 8. Er du fuldstændig uarbejdsdygtig og har du været det siden første sygedag? ... Nej ... Kalenderuge ... Sidste 3 år ... antal timer pr. uge ... ca. 15".

Det fremgår af klagerens brev af 16/4 2023, at "Med baggrund i mit helbred har jeg siden 2017 arbejdet på meget nedsat tid – 10 timer pr uge. Dette fremgår også af fremsendte årsopgørelser, hvor der er væsentligt indtægtsnedgang fra 2017 og frem".

Det fremgår af forsikringsbetingelserne, at forsikringen giver ret til dækning, hvis klagerens erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3, som følge af sygdom eller ulykke.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at der ikke er grundlag for at kritisere, at selskabet har afvist at udbetale helbedsbetingede ydelser til klageren forud for den 1/4 2023 under henvisning til, at klageren ikke har bevist, at hendes midlertidige eller generelle erhvervsevne har været nedsat i dækningsberettigende omfang. Nævnet kan derfor ikke kritisere selskabets afslag på udbetaling af ydelser eller præmiefritagelse.

Ankenævnet for Forsikring

23.

101583

Nævnet har blandt andet lagt vægt på sagens lægelige oplysninger, hvoraf det fremgår, at klageren har haft gener i flere år, som gradvist blev forværrede frem til tilkendelsen af seniorpension i 2023.

Nævnet har også lagt vægt på, at klageren ifølge journal af 26/8 2020 oplyste, at hun havde det bedre, og ville forsøge at holde sig "på reduceret timetal 25-30/uge". I ansøgning om udbetaling af ydelser ved erhvervsevnetab af 12/3 2023 oplyste klageren, at hun de seneste 3 år havde arbejdet ca. 15 timer ugentligt i egen virksomhed.

Nævnet har videre lagt vægt på de fremlagte årsopgørelser fra SKAT, som efter nævnets opfattelse, ikke beviser, at klageren alene var i stand til at arbejde mindre end 2/3 forud for den 1/4 2023. Nævnet har i den forbindelse henset til, at aktiviteten i klagerens branche generelt har været påvirket af COVID-19 i årene 2020-2022.

Det, som klageren i øvrigt har anført, kan ikke føre til andet resultat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.



Peter Thønnings